

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1026/2012,

25. oktoober 2012,

milles käsitletakse kalavarude kaitseks võetavaid teatavaid meetmeid seoses mittesäästvat kalapüüki lubavate riikidega

EUROOPA PARLAMENT JA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2 ja artiklit 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsioonile („UNCLOS”) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 4. augusti 1995. aasta rakenduskokkuleppele 10. detsembri 1982. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete kohta („UNFSA”) nõuab ühiste kalavarude, piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude majandamine koostööd kõigilt riikidelt, kelle vetes kõnealused kalavarud asuvad (rannikuriigid), ja riikidelt, kelle laevastik selliseid varusid püüab (kalapüügiga tegelevad riigid). Seda koostööd võib teha piirkondlike kalandusorganisatsioonide raames või kui neil organisatsioonidel ei ole asjaomase liigi osas pädevust, siis asjaomasest püügist huvitatud riikide vahel sõlmitud ühekordsete kokkulepete alusel.

(2) Kui kolmandale riigile ja liidule ühist huvi pakkuva kalavaru püügist huvitatud kolmas riik lubab olemasolevaid püügitavasid või teiste riikide ja liidu õigusi, kohustusi ja huve vajalikul määral arvestamata sellist kalapüüki, mis kahjustab asjaomase kalavaru jätkusuutlikkust, ega tee teiste riikide ja liiduga koostööd selle kalavaru majandamisel, tuleks võtta erimeetmeid, et ergutada sellist riiki toetama selle kalavaru kaitsmist.

(3) Kalavarud tuleks lugeda jätkusuutmatu seisundis olevaks, kui neid ei hoita maksimaalset jätkusuutlikku saagikust

⁽¹⁾ ELT C 229, 31.7.2012, lk 112.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. septembri 2012. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 25. septembri 2012. aasta otsus.

tagaval või sellest kõrgemal tasemel või (juhul, kui neid tasemeid ei saa kindlaks määrata) kui neid ei hoita pidevalt bioloogiliselt ohututes piirides.

(4) On vaja kindlaks määrata tingimused, mille kohaselt võib riiki lugeda mittesäästvat kalapüüki lubavaks riigiks, ning vastavalt käesolevas määruses sätestatud meetmetele lisada menetlus, mis annab asjaomastele riikidele õiguse esitada oma seisukoht ja võimaluse võtta parandusmeetmeid.

(5) Lisaks tuleb kindlaks määrata, millist liiki meetmeid võib võtta mittesäästvat kalapüüki lubavate riikide suhtes, ning kehtestada üldised tingimused selliste meetmete vastuvõtmiseks nii, et need põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel, on õiglased, kulutõhusad ja kooskõlas rahvusvahelise õigusega, eelkõige Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepinguga.

(6) Kõnealuste meetmete eesmärk peaks olema kõrvaldada stiimulid, mis ajendavad mittesäästvat kalapüüki lubavaid riike püüdma ühist huvi pakkuvat kalavaru. Seda võib saavutada muu hulgas, piirates selliste kalatoodete impordi, mis on saadud mittesäästvat kalapüüki lubavate riikide kontrolli all olevate laevade poolt püütud kalast, mis kuulub ühist huvi pakkuva kalavaru hulka, või piirates selliste laevade pääsu sadamatesse või hoides ära olukorda, kus liidu kalalaevu või liidu kalapüügivahendeid kasutatakse ühist huvi pakkuva kalavaru püügiks sellise riigi kontrolli all, kes võimaldab mittesäästvat kalapüüki.

(7) Selleks et tagada liidu tõhus ja ühtne tegevus kalavarude kaitsmisel, on oluline arvesse võtta meetmeid, mis on sätestatud nõukogu 29. septembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks⁽³⁾.

(8) Käesoleva määruse kohaselt riigi suhtes võetavate meetmete keskkonnanõuvalikkuse, tulemuslikkuse, proportsionaalsuse ja rahvusvahelistele eeskirjadele vastavuse tagamiseks on vaja, et selliste meetmete vastuvõtmisele eelneks nende eeldatava keskkonna-, kaubandusliku, majandusliku ja sotsiaalse mõju hinnang.

(9) Kui käesoleva määruse kohaselt riigi suhtes võetud meetmed ei anna tulemusi ja seda riiki peetakse endiselt mittesäästvat kalapüüki lubavaks riigiks, võib võtta käesoleva määruse kohaselt täiendavaid meetmeid.

⁽³⁾ ELT L 286, 29.10.2008, lk 1.

- (10) Käesoleva määruse kohaselt riigi suhtes võetud meetmete kohaldamine tuleks lõpetada, kui mittesäästvat kalapüüki lubav riik on võtnud vajalikud meetmed ühist huvi pakkuva kalavaru kaitsmiseks.
- (11) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamisel ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, mille alusel ta otsustab, milline riik lubab mittesäästvat kalapüüki, võtab meetmeid sellise riigi suhtes ja otsustab nimetatud meetmete kohaldamise lõpetada. Kõnealuseid volitusi tuleks teostada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes) ⁽¹⁾.
- (12) Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on seotud käesoleva määruse kohaselt võetud meetmete kohaldamise lõpetamisega, ning kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid,
- c) „piirkondlik kalandusorganisatsioon” – allpiirkondlik, piirkondlik või muu samalaadne organisatsioon, millel on rahvusvahelisest õigusest tulenev pädevus kehtestada kaitse- ja majandamismeetmeid mere bioloogiliste ressursside osas, mis kuuluvad tema vastutusalasse asutamiskonventsiooni või -lepingu alusel, millega see on asutatud;
- d) „import” – kalandustoodete toomine liidu territooriumile, sealhulgas ümberlaadimiseks liidu territooriumil olevates sadamates;
- e) „ümberlaadimine” – kõigi või osa kalalaeval olevate kalade või kalandustoodete laadimine teisele kalalaevale;
- f) „jätkusuutmatu seisund” – olukord, kus kalavarusid ei hoita pidevalt maksimaalset jätkusuutlikku saagikust tagaval või sellest kõrgemal tasemel, või kui sellist taset ei saa kindlaks teha, siis olukord, kus kalavaru ei hoita pidevalt bioloogiliselt ohututes piirides; see, milline kalavarude tase tähendab jätkusuutmatut seisundit, määratakse parimate saadaolevate teaduslike soovitude põhjal;

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesolevas määruses sätestatakse raamistik kolmandate riikide kalapüügiga ja poliitikaga seotud tegevuse suhtes teatavate meetmete võtmiseks, et tagada liidule ja asjaomastele kolmandatele riikidele ühist huvi pakkuvate kalavarude pikaajaline kaitse.

2. Käesoleva määruse kohaselt võetavaid meetmeid võib kohaldada kõigil juhtudel, kui ühist huvi pakkuvate kalavarude majandamiseks on nõutav kolmandate riikide ja liidu vaheline koostöö, sealhulgas ka siis, kui selline koostöö leiab aset piirkondliku kalandusorganisatsiooni või samalaadse organisatsiooni raames.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „ühist huvi pakkuv kalavaru” – kalavaru, mille geograafiline paiknemine võimaldab seda püüda nii liidul kui ka kolmandatel riikidel ning mille majandamine nõuab asjaomase riigi ja liidu vahelist kahe- või mitmepoolset koostööd;
- b) „seotud liik” – mis tahes kalaliik, mis kuulub koos ühist huvi pakkuva kalavaruga samasse ökosüsteemi ja toitub sellest kalavarust, on sellele toiduallikaks, konkureerib sellega toidu ja eluruumi pärast või esineb sellega koos samas püügipiirkonnas ning mida tahtlikult või tahtmatult püütakse samas püügipiirkonnas või samades püügipiirkondades;

- g) „bioloogiliselt ohutud piirid” – kalavaru suurusvahemik, mille piirides varud suudavad suure tõenäosusega ise taastuda ja samal ajal võimaldada ka suure saagikusega kalapüüki;
- h) „riik” – kolmas riik, k.a autonoomne territoorium, millel on pädevus mere bioloogiliste ressursside kaitse ja majandamise valdkonnas.

Artikkel 3

Riigid, mis lubavad mittesäästvat kalapüüki

Riigi võib lugeda mittesäästvat kalapüüki lubavaks riigiks,

- a) kui ta ei tee koostööd ühist huvi pakkuvate kalavarude majandamisel täies vastavuses UNCLOSI ja UNFSAga või muude rahvusvaheliste lepingute või rahvusvaheliste õigusnormidega ning
- b) kui see riik kas:
- i) ei ole võtnud vajalikke meetmeid kalavarude majandamiseks või
- ii) on kalavarude majandamise meetmeid võtnud teiste riikide ja liidu õigusi, huve ja kohustusi vajalikul määral arvestamata ning need kalavarude majandamise meetmed koostoimes teiste riikide ja liidu võetud meetmetega põhjustavad püüki, mille tulemuseks võib olla kalavarude jätkusuutmatu seisund. Nimetatud tingimus loetakse täidetuks ka juhul, kui kõnealuse riigi võetud kalavarude

⁽¹⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

majandamise meetmete tulemuseks ei olnud kalavarude jätkusuutmatu seisund üksnes tänu teiste võetud meetmetele.

Artikkel 4

Mittesäästvat kalapüüki lubavate riikide suhtes võetavad meetmed

1. Komisjon võib mittesäästvat kalapüüki lubava riigi suhtes rakendusaktidega võtta järgmisi meetmeid:

- a) teha kindlaks riik, mis lubab mittesäästvat kalapüüki;
- b) teha vajaduse korral kindlaks asjaomase riigi konkreetsed laevad või laevastikud, kelle suhtes teatavaid meetmeid rakendada;
- c) kehtestada kvantitatiivsed piirangud sellise kala impordile, mis pärineb ühist huvi pakkuvast kalavarust ja mis on püütud asjaomase riigi kontrolli all, ja sellisest kalast tehtud või seda sisaldavate kalatoodete impordile;
- d) kehtestada kvantitatiivsed piirangud kõigi seotud liikide kala ja sellisest kalast tehtud või seda sisaldavate kalatoodete impordile, kui see kala on püütud ühist huvi pakkuva kalavaru piüüdmise käigus asjaomase riigi kontrolli all; nimetatud meetme vastuvõtmisel määrab komisjon käesoleva määruse artikli 5 lõike 4 kohaselt proportsionaalsuse põhimõtet kohaldades kindlaks, millised liigid ja nende püük jäävad meetme raamidesse;
- e) kehtestada liidu sadamate kasutamise piirangud neile asjaomase riigi lipu all sõitvatele laevadele, mis püüavad ühist huvi pakkuvat kalavaru ja/või sellega seotud liike, ning laevadele, mis veavad kala või kalatooteid, mis pärinevad ühist huvi pakkuvast kalavarust ja/või sellega seotud liikidest või mille on püüdnud asjaomase riigi lipu all sõitvad laevad või sellise riigi volitatud laevad, sõites muu riigi lipu all; kõnealuseid piiranguid ei kohaldata vääramatu jõu või merehätta sattumise korral nimetatud olukordade leevendamiseks vajalike teenuste osutamisel vastavalt UNCLOS-i artiklile 18;
- f) keelata liidu ettevõtjatel osta asjaomase riigi lipu all sõitvat kalalaeva;
- g) keelata liikmesriigi lipu all sõitva kalalaeva ümberregistreerimine asjaomase riigi lipu alla;
- h) keelata liikmesriikidel anda liidu ettevõtjatele luba prahtimis-lepingu sõlmimiseks asjaomase riigi ettevõtjatega;
- i) keelata eksportida asjaomasesse riiki liikmesriigi lipu all sõitvaid kalalaevu või püügivahendeid ja varusid, mida kasutatakse ühist huvi pakkuvate kalavarude püügil;

j) keelata liidu ettevõtjate ja asjaomase riigi vahelised eraviisilised tehingud, mis võimaldaksid asjaomase liikmesriigi lipu all sõitval kalalaeval kasutada selle riigi püügivõimalusi;

k) keelata liikmesriigi lipu all sõitvate kalalaevade ja asjaomase riigi lipu all sõitvate kalalaevade ühised püügioperatsioonid.

2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 8 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 5

Üldnõuded käesoleva määruse kohaselt vastuvõetavatele meetmetele

1. Artiklis 4 osutatud meetmed:

- a) on seotud ühist huvi pakkuvate kalavarude kaitsega;
- b) kehtivad koos liidu laevadele kehtestatud piirangutega või koos toodetele või nende kasutamisele liidus kehtestatud piirangutega, mida kohaldatakse kala ja kalatoodete suhtes, mis on sellisest liigist või sisaldavad sellisesse liiki kuuluvat kala, mille suhtes on võetud meetmed;
- c) on järgitavate eesmärkidega proportsionaalsed ja kooskõlas kohustustega, mis on võetud rahvusvaheliste lepingute raames, millega liit on ühinenud, ning muude asjaomaste rahvusvahelise õiguse normidega.

2. Artiklis 4 osutatud meetmete puhul võetakse arvesse määruse (EÜ) nr 1005/2008 kohaselt juba varem võetud meetmeid.

3. Artiklis 4 osutatud meetmeid ei kohaldata viisil, mis võiks tekitada meelevaldset või põhjendamatu diskrimineerimist nende riikide vahel, kus valitsevad samalaadsed tingimused, või mis kujutaks endast rahvusvahelise kaubanduse varjatud kitsendamist.

4. Artiklis 4 osutatud meetmete keskkonnasõbralikkuse, tulemuslikkuse, proportsionaalsuse ja rahvusvahelistele eeskirjadele vastavuse tagamiseks hindab komisjon meetmete võtmisel nende lühi- ja pikaajalist keskkonna-, kaubandus-, majandus- ja sotsiaalset mõju ning nende rakendamisega seotud halduskoormust.

5. Artiklis 4 osutatud meetmetega nähakse ette asjakohane süsteem nende jõustamiseks pädevate asutuste poolt.

Artikkel 6

Mittesäästvat kalapüüki lubavate riikide suhtes võetavatele meetmetele eelnev menetlus

1. Kui komisjon peab vajalikuks võtta artiklis 4 osutatud meetmeid, teatab ta asjaomasele riigile oma kavatsusest

määratleda teda mittesäästvat kalapüüki lubava riigina. Sellistel juhtudel teavitatakse viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

2. Kõnealusel teatistes esitatakse teave põhjuste kohta, mille tuginedes määratletakse riiki mittesäästvat kalapüüki lubava riigina, ning kirjeldatakse meetmeid, mida võidakse tema suhtes võtta käesoleva määruse kohaselt.

3. Enne artiklis 4 osutatud meetmete kohaldamist annab komisjon asjaomasele riigile piisava võimaluse vastata teatisele kirjalikult ja parandada olukorda ühe kuu jooksul pärast teatise saamist.

Artikkel 7

Mittesäästvat kalapüüki lubavate riikide suhtes võetavate meetmete kohaldamise ajavahemik

1. Artiklis 4 osutatud meetmete kohaldamine lõpetatakse, kui mittesäästvat kalapüüki lubav riik võtab ühist huvi pakkuvate kalavarude kaitseks ja majandamiseks vajalikud asjakohased parandusmeetmed, mis:

- a) on iseseisvalt vastu võetud või on kooskõlastatud liiduga peetud läbirääkimiste käigus ja võimaluse korral ka teiste asjaomaste riikidega ning
- b) ei kahjusta nende meetmete mõju, mis liit on võtnud asjaomaste kalavarude kaitse eesmärgil kas eraldi või koostöös teiste riikidega.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks, kas lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, ning milles vajaduse korral sätestatakse, et lõpetatakse asjaomase riigi

suhtes artikli 4 kohaselt võetud meetmete kohaldamine. Kõnealusel rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 8 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud ettenägematute majandus- ja sotsiaalsete raskustega, võtab komisjon kooskõlas artikli 8 lõikes 3 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, millega otsustatakse, et artikli 4 kohaselt võetud meetmeid enam ei kohaldata.

Artikkel 8

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealusel komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle artikliga 5.
4. Artikli 5 lõikes 4 osutatud hindamise tulemused tehakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artikli 10 lõikes 4 osutatud menetlusega koos selles lõikes osutatud dokumentidega.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 25. oktoober 2012

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
A. D. MAVROYIANNIS